

LBRIS

We know
books

Voicu Bojan

Via Transilvanica

drumul care unește

87.402 de cuvinte
pentru a vă convinge
să porniți pe prima
și cea mai lungă
potecă de anduranță a
României.

Cluj-Napoca
2024

CUPRINS

Reportaje de lung parcurs	5
PROLOG	5
Ce este Via Transilvanica?	7
O fi ea Calea bună. Dar cum faci s-o găsești?	14
BUCOVINA	23
Bucovină, plai cu flori... îmi dai flori!	24
Sucevița – Moldovița. Meditație și transpirație între două mănăstiri	30
Fluierul fermecat al lui Nicolae Macovei	37
Cum să plimbi cămile prin Sahara dintr-o mansardă bucovineană?	43
Despre un bărbat adevărat, un incendiu teribil și niște femei jos cu pălăria	50
Glorie, decădere și renaștere la Dorna Watra	59
Capre, huțuli, maratoane, plus un vârf de munte retezat cu totul	68
Revelații, minuni și tristeți provinciale prin Lunca Ilvei	75

Pietre moarte, pietre vii, plus o cruce la o răspântie de drum	83
ȚINUTUL DE SUS - SECUIMEA	91
Nea Vasile din Blidireasa, omul care „o inervat” ursul	93
Suspecți de serviciu la vila lui Ceaușescu	97
Din Șieu pân’ la Monor, drumul e un basm de flori	101
Să te ferești de Omul Roș chiar dacă îți arată traseul	106
Slalom printre sate părăsite până în ținutul mândrilor secui	112
Traiul bun de la Sovata ne ispitește să rămânem pe vecie	118
Marea sete de pe Drumul Mariei și sfânta împăcare din Atia	123
Căderea din paradis într-un han depresiv din Lupeni	128
Anonimi perfecți în Odorheiu Secuiesc	133
Învățămintele fraților la capătul călătoriei, după ce i-au ajuns sufletele din urmă	140
Oamenii căii bune	145
Echipa Fetelor se documentează pentru <i>Ghidul drumețului</i>	147
O zi din viața lui Alin Ullmann Ușeriu	166
Marea îmbulinare	181
Arta nu iartă! Cioplitori în pietre de hotar	192
Tibi Ușeriu: „Chiar așa, de ce alerg?”	204
Visul cu „Pădurea de nuci” din Copșa Mică	213
Christine Thürmer: Călătorul Total	223

Terra Romana – ținutul comorilor ascunse	250
Terra Banatica – pustietăți de poveste și nostalgii industriale	256
Terra Dacica – ținutul fiorului patriotic	262
Terra Saxonum – poezie, ruină, renaștere	269
Terra Siculorum – patria urșilor, a pălincii și a iubitorilor de cai	277
Ținutul de Sus – frumusețea discretă a diversității și contrastelor	283
Bucovina – spiritualitate, tradiții, plus o mare diferență de nivel	288

BUCOVINA

În toamna lui 2015, când Via era vie doar în imaginația noastră, am plecat la pas direct din campus, prin păduri și pustietăți, spre Putna. Aveam rucsacuri mari, corturi și poftă de umblat, încercând să deslușim ce ar putea presupune o cale de lungă distanță.

Nu ne-am gândit pe atunci că după exact patru ani, vom porni aproximativ pe același drum, dar în sens invers, de la Putna la Tășuleasa să vedem minunea înfăptuită. Acum tronsonul de Bucovina era o realitate, avea marcaje, indicatoare și pietre de hotar peste tot pe cale. Atunci ne-am dat seama că povestea va trebui dusă până la capăt. Bulgărele se rostogolea deja cu viteză la vale, nu mai era loc de întors.

Cu mândra Bucovină nu e de șagă. Este un ținut tandru și deopotrivă crud, o lume a contrastelor. Aici, vorba lui Steinhart, „E ca la Scăldătoarea Vitezda: te arunci ori ba.”

Via Transilvanica are de oferit de toate pentru toți, chiar și atunci când în jur nu se întâmplă mai nimic. Drumul în sine conține totul. Mai ales în Bucovina, unde ai ocazia să-ți privești bocancii îndeaproape. Tu și respirația ta se fac una. Dacă se face liniște și tragi bine cu urechea, poți chiar auzi pietrele de pe drum povestind între ele. Iar cuvântul obcină îți intră adânc în memorie.

Zice frumos Henry Miller: „O călătorie nu înseamnă neapărat o destinație, ci un mod de a privi lucrurile.”

Bucovină, plai cu flori... îmi dai fiori!

Iată, ne aflăm în punctul zero al călătoriei noastre pe Via Transilvanica. Pornim lent, cu răbdare, ca o salamandră croindu-și drum printr-o pădure de stejar. Ne facem încălzirea cu o etapă ceva mai lejeră: Putna – Sucevița, sub 20 de kilometri. Asta dacă n-ai făcut cumva greșeala să mănânci tochtitură bucovineană înainte, că atunci vei găfâi la deal mai rău ca un buhai de baltă. Vă spune unul care a comis-o.

Plecăm, așadar, de la Putna, dar numai Domnul știe când vom poposi pe malul Dunării, la Severin, unde ne vom odihni la piciorul podului lui Apolodor din Damasc. Avem timp să povestim pe îndelete și să descriem acest parcurs magic, calea noastră regală, drumul care își adună acasă toți fiii risipitori, indiferent de etnie, vârstă, meserie sau împrăștierea lor printre străini.

Vă previn însă – magia asta a României noastre nu e ceva întotdeauna idilic și ușor de apucat, ca filmările clasice din dronă în lumina perfectă a dimineții. Privită îndeaproape, din umblătura la pas, magia se lasă mai greu descifrată, e un drum incomod, presărat uneori cu pante abrupte, pietre ascuțite, scaieți și urzici, rampe de gunoaie te miri unde, ploi năprasnice, ba chiar pericole mari sau mici.

Nu e o cale destinată drumeților de duminică, pentru care parcursul de la mașină la grătar trebuie să conțină doar câțiva pași. Calea noastră, în special Ținutul Bucovina, e făcută pentru pelerini de anduranță, pentru curajoși, pentru căutători sinceri, cei al căror efort va fi răsplătit la final cu ceva atât de inefabil, încât va fi greu de tradus în cuvinte.

IBDIS

Mijlocul, ca un început

We know
books

Așa va fi, vă promite cronicarul oficial Via Transilvanica, cel care a transpirat pentru voi uneori și de trei ori pe aceeași bucată de traseu, încercând să priceapă cât mai bine ce ne pune înaintea acestui drum.

Voi încerca să vă ofer realități personale, cât mai realiste și nefardate, cu bune și rele amestecate, așa cum e țara toată de altfel. Nu vând nimănui nimic, vreau doar să vă fac cunoștință cu niște realități absorbite din mers și să vă dezvălui câte ceva despre ținuturi mai puțin umblate, însă atât de diferite, pe care le conține țara noastră din păcate tot mai depopulată. În ultimii 30 de ani, zona rurală a pierdut cam 70% din populație, ceea ce este enorm. Unele sate riscă să devină muzee sau chiar să dispară cu totul, cum s-a petrecut la Lindenfeld, unde doar biserica a rămas în picioare.

Dacă El Camino are ca punct final mormântul Sfântului Iacob, drumul nostru începe de la mormântul Sfântului Ștefan cel Mare. Plecăm, așadar, de sus în jos, din munți și păduri către șes și câmpie până la drumul fără pulbere al apei celei mari, care ne trece ca într-o sită prin Deltă, ne varsă pe trei guri în mare și, cu un drum, ne dă un brânci spre lumea largă. Mie așa-mi place să interpretez drumul nostru, de la nord la sud, nu invers.

Suntem și noi, românii, un mic afluent al Planetei albastre și poate că a sosit vremea să demonstrăm ce avem unic de oferit lumii. Aici până și amestecul de bun și rău are farmec. Plecarea de la deal la vale e o alegere, o convenție, să ne înțelegem. Fiecare își poate croi propriul traseu după cum simte, îl poate începe și termina după pofta inimii. Cine a zis că mijlocul nu e un loc perfect pentru start?

Patria cuvintelor mari

Aș zice că Bucovina, cu obcinele ei cu tot, bată-le cucul, reprezintă cea mai dură etapă de pe Via Transilvanica. E un meci de box la categoria grea, cu pumnii goi, e 70% push bike, asta dacă

te țin curelele să te încumeți. Teritoriul acesta nu e pentru suflete împărțite și călători neantrenați. Cu restul regiunilor mai negociezi una-alta, aici nu. Dacă te-ai pornit, e musai să și ajungi, altfel te înghite pădurea, nu prea e loc de întors.

Suntem în patria superlativelor, Bucovina e ținutul unde nimeni nu se teme de hiperbole. E locul cuvintelor mari, grele, unde oamenii încă îi mai iau în serios pe Ștefan cel Mare, Eminescu, Regele Ferdinand sau chiar pe Dumnezeu.

Totul are în spate o poveste cu răzeși, fapte de vitejie, jertfe pentru credință și o istorie tulbure, marcată de trădări și eroisme în numele creștinătății. Aici, pe vremuri, niște domnitori chiar s-au pus scut de-a curmezișul istoriei pentru a apăra niște valori – curaj nebunesc și credință pusă în act.

Drept urmare, Putna e „Ierusalimul neamului românesc”, iar mormântul lui Ștefan cel Mare e „Altar al conștiinței naționale”. Suntem în patria voievodului devenit sfânt, care face mănăstiri după locul unde i se înfige săgeata trasă din arc. Iar cum din treizeci și șase de bătălii a pierdut doar două, drumul ți-e pavat cu biserici la tot pasul. Te miști într-un spațiu specific, aerul e impregnat peste tot de spiritualitatea ortodoxă, fie că acest lucru te coafează sau nu.

La plecare se recomandă o binecuvântare

Părintele Dosoftei de la Putna e tânăr, înalt și simpatic. Cum totuși de s-a călugărit? îl întrebăm. E evident că ar fi putut fi orice. „Pentru că uneori merită să-i faci și omul lui Dumnezeu câte un cadou frumos”, așa a zis.

Azi e răcit cobză. Dar altfel, e bine dispus nevoie mare. Nici urmă de bătoșenie la el, e cât se poate de deschis, de natural. Călugăr rupt de lume, aflat pe calea cea grea a desăvârșirii? Rob al ascultării totale, fără a pune nimic sub interogație? N-ai zice. Vorbește ca un om normal, are umor, simți că face parte din realitate, e cumva altfel decât ți-ai imagina un pustnic.

Alin are ideea trăznită să-i cerem o binecuvântare înainte de a ne porni la drum, cică așa se face și pe Camino. Ne facem o poză cu borna din fața mănăstirii și dăm un tur înăuntru. Părintele ne măsoară pe toți trei atent cu privirea, zâmbește și nu zice nimic. Ne plimbă prin muzeu și povestește în timp ce de noi se lipsesc mici grupuri, să tragă cu urechea.

Într-un buzunar al sutanei are un carnețel cu notițe, în celălalt un smartphone. Din primul mai răfoiește, în celălalt îi intră mesaje. Cu o mână dă binecuvântări pe creștetul celor care se apropie să-i ceară, pe cealaltă și-o ascunde la spate, să nu cumva să i-o sărute careva. Vorbește egal și fără patos și de Ștefan cel Sfânt, și de *hashtag Via Transilvanica*, pe care cică „n-ar fi rău să-l folosim mai des”.

Cum ne-a tocat tochtura

Plecăm deci, lăsând în urmă frumusețe de mănăstire. Dar nu înainte de a opri să mâncăm ceva într-un loc unde mai fuseserăm cu câțiva ani în urmă, venind însă taman dinspre păduri, după vreo opt zile de mers.

Atunci Putna a fost pentru noi izbăvirea, punctul terminus. Acum e punctul de start. Atunci veniserăm după o tură cam sălbatică, cu dormit în cort și focuri la ceas de seară, acum ne vom răsfața în paturi moi, dintr-o pensiune în alta. Facem pe turiștii, testăm traseul marcat frumos, vedem cum se așază, verificăm saltele, gastronomie locală, un vis.

Bucovina e perfectă pentru cei care vor să ia viața pieptiș. E perfectă dacă ai de pus niște draci la punct. Nu vă lăsați păcăliți de șugubățul refren al bucovinenilor *dirli da* și de pașii mărunței din jocurile lor populare. Deși pașii se fac mereu în lateral, înaintările sunt de fapt eschive, totul e prudență și negociere, iar balcanismul e reinterpretat original, cu puternic accent slav.

Una caldă, una rece. Un ochi râde, altul plânge. Așa e Bucovina. De parcă cineva te mângâie drăgăstos pe creștet în timp ce-ți bagă

un ghiont în coaste, așa, din prietenie, zâmbind. Te doare, da' zâmbești înapoi, ce să-i faci?

Atenție la diminutive!

Nu știi dacă am văzut pe undeva păduri mai maiestuoase și defrișări mai brutale ca pe aici. Am văzut peisaje ca-n povești și prădăciuni ca-n junglă, la ras. Am văzut munți de lemn rotund la margine de drum, așteptând să fie dus undeva. Am întâlnit oameni de mare caracter, dar și mafioți gata să te măture cu gipanu-n șanț. Am văzut pensiuni stilate și mizerii de cabane uriașe construite cu bani spălați din defrișări. Am văzut râuri ca de argint și râuri abuzate, folosite la tras buștenii cu taful direct pe cursurile lor.

Nu știi dacă am dat undeva peste meniuri mai gustoase, dar mai greu de cărat în picioare. Fraților, în Bucovina asta a contrastelor, de o frumusețe mândră, nu vă lăsați ademeniți de diminutive gen ciorbiță (rădăuțeană, normal) tocăniță sau mămăliguță. Toate conțin smântânică... dar pusă cu linguroiul.

O tochitură bucovineană (un fel de carne cu garnitură de cârnați afumați și un ou prăjit deasupra, de capac) poate răpune rapid orice corporatist cu ochelari. Dacă scapă cumva nebăgat sub masă din prima, lovitura finală i-o va da desertul – fie clătitele cu brânză dulce și sos de vanilie, fie papanășii înecați în smântână și poleiți cu dulceață de afine.

Bucovina cea dulce-amară, de poveste

Am uitat să mai zic că aici, în Bucovina, totul vine la pachet cu un parfum de basm, gen sălățile din Grădina ursului, Feții frumoși ațipiți și Zmeii neciopliți. De exemplu, în meniul tavernei unde ne-a făcut felul rădăuțeană urmată de tochitură, povestea sună cam așa:

„Să tot fie mai bine de cinci veacuri de când călători din toate colțurile lumii vin aici pentru a-și potoli foamea și setea. Și unde s-ar putea găsi un loc mai potrivit de tihnă decât în inima naturii,

pe frumoasa vale a pârâului Putna, unde brazii înalți fac umbră apei reci și cristaline ce coboară din munți?”

Genial! Dacă ar semăna cu realitatea ar fi brici. Ia să luăm la purecat nițel „inima naturii”... Taverna noastră da, e într-adevăr pe malul râului Putna, doar că un „investitor” a trântit mai sus o micro-hidrocentrală, care a ucis apa, în sensul că săraca a dispărut, s-a scurs pe undeva. Au rămas bolovanii mari, triști și atât.

În amonte, de cum ieși din pădure, e un fel de groapă de gunoi, dincolo de care se ițește mândrețe de mănăstire. Cât despre apa rece și cristalină care coboară din munți, o fi vorba despre afluentul Putnișoara, pe firul căruia urcăm spre culme, ca apoi să coborâm în Sucevița. Doar că pe albia acestui pârâu, cândva idilic, se trag acum bușteni cu taful și apa e transformată în mocirlă. Avem deci un frumos ecosistem distrus.

Câțiva turiști cazați la o pensiune din zonă ies să se plimbe. Neavând habar încotro s-o ia, merg pe drumul de pământ, urcând spre pădure. Mașinile de teren, fără să încetinească măcar, trec în viteză pe lângă ei și îi umplu de praf. Și pe noi, la pachet. Drumul forestier e presărat cu arbori tăiați, munți întregi. Ar fi frumos, dacă n-ar fi depresiv. Te uiți atent la bocanci, bagi capul în pământ și mergi înainte. Bucovină dulce-amară, îmi rupi inima!

Pădurea care a rămas te ia în brațe, te mângâie pe cap. „Hai, că n-o fi dracu' așa de negru”, sună vorba românească. În coaste simți un junghi, trecând prin inimă. Miroase frumos a toamnă și a seară și a ceva promisiune șoptită: Măine ar putea fi o zi mai bună.

E deja întuneric când ajungem în Sucevița. E liniște, pace și luminile pensiunii licăresc a nădejdi noi și mese întinse. Tragi cu urechea la ultimii greieri ai înserării și în cap îți reverberează versurile cântecului devenit celebru, de care nu poți să scapi:

„Cântă cucu bată-l vina / De răsună Bucovina. Cântă cucu-ntr-un brăduț / De răsună-n Cernăuți.”

Sucevița – Moldovița. Meditație și transpirație între două mănăstiri

E o dimineață devreme de toamnă perfectă aici, la Sucevița. Lumina-i limpezită, învelită-n foiță de aur. N-a plouat de o lună, drept urmare lumea se plânge, ca de obicei, de secetă și lipsa recoltei viitoare, bănuind că iarăși păcatele oamenilor au ajuns până la cer, de l-au supărat pe Dumnezeu.

Pandemia și războiul nu și-au făcut deocamdată loc nici în cele mai fanteziste coșmaruri ale omenirii, iar micile drame ale țărișoarei sunt cu totul altele.

În loc să mergem pe drumul nostru spre Vatra Moldoviței, o luăm invers, spre mănăstire. Nu se cade să plecăm așa, fără să fi intrat pe poarta îngustă și joasă a mănăstirii, mică gimnastică obligatorie a smereniei. E o poartă sub care m-am aplecat nu o dată, însă cel mai demult, într-o iarnă grea și geroasă, când eram cu o gașcă de prieteni la o cabană din apropiere, să sărbătorim anul nou.

Eram toți niște copii mari fără minte, necoți și nepăsători, așa cum e omul pe la 20 de ani. Unuia dintre noi i s-a năzărit ideea să ne începem noul an mai altfel, cu o vizită la mănăstire. Pe la unu noaptea am plecat într-acolo, mânați mai mult de exoticul situației decât de un zel religios. Așa că, în noaptea aceea sticloasă, țin minte, am coborât răsând sub clarul de lună pe râul înghețat, tot bulgărindu-ne și desenând inimi mari cu numele iubitelor pe zăpadă.

Iar cumva, dintr-o greșeală, ca niște pelerini demult așteptați, câțiva dintre noi am rămas captivi într-o capelă de la subsolul

bisericii vreme de două ceasuri, alături de o mână de călugărițe în genunchete și un preot bătrân, care îngâna monoton o slujbă. În urma noastră ușile se zăvorăseră și nu ne-a rămas decât să răbdăm în genunchi frigul și durerea, învăluiti în fumul înecăcios de tămâie și lumânări, balmăjind rugăciuni sincere să se termine odată miezonoptica. A fost o scenă greu de uitat. Poate din această pricină Mănăstirea Sucevița are un loc atât de aparte în mintea mea.

Pe Via nu o dată mi s-a întâmplat această ciudată alchimie, ca timpul și memoria să-și dea mâna și să mă învârtă într-o horă amețitoare. Se pare că trebuie mereu să uităm de dragul aducerii aminte și, mai ales, să uităm pentru a învăța din nou.

Meditație despre timp și memorie

Pe drum aflându-te, recuperezi timpul și activezi memoria, iar mintea face ordine în amintiri și adesea transformă trecutul într-o formă de ficțiune. În propria poveste, devii mereu un soi de Prâslea cel voinic călare pe un cal mîncător de jar, un personaj care iese din diverse situații mereu mult mai puțin șifonat decât în realitate. Mintea omului e o femeie de serviciu harnică, măturând frumos traume, dureri, eșecuri. Te reabilitează, cam fără merit.

Memoria despre trecutul apropiat se tot estompează odată cu trecerea anilor, astfel că nu poți scăpa de senzația de accelerare a rutinei. Totul intră într-un soi de vrie, zilele încep să semene atât de rău unele cu altele, încât se contopesc, devin o masă informă.

Seamănă cu un vechi drum de țară cândva cu gropi, bălți și pietre de diferite forme și nuanțe răsărind din glod, peste care primarul zelos toarnă asfalt și deodată totul devine uniform, banal, la viteză. Mașinile care, până mai ieri, ocoleau grijuții bolovanii ca să-și păzească baia de ulei, acum trec în viteză spre nicăieri.

Așa e cu anii de pe urmă – accelerează suspect. Iar dacă nu le întrerupi cavalcada, te calcă-n picioare, te preschimbă-n covor asfaltic, înainte să te prinzi că ai devenit bătrân. Călătoria pe jos

tocmai asta face: contrabalansează viteza – provoacă aduceri aminte, devine exercițiu de contemplare, de încetinire.

Dintr-o dată, nimicul devine semnificativ, mundanul se dă peste cap și te pune pe gânduri. Minteă ți se goleşte punându-te în *stand by*. Seamănă cu golul grațios al unei cafele așteptând ca cineva să o umple cu vin.

Nu e oare toată arhitectura catedralelor tocmai un efort subtil de a pune în lumină un spațiu gol, unul al așteptării și al posibilului? Iar urechea, nu este și ea tot un gol, în așteptarea unei întrebări bine puse?

Umblând așezat, la pas, deodată constăți că ai timp, că lumea s-a domolit, că, în sfârșit, o poți privi în liniște. E de parcă rama ferestrei unui compartiment de tren ar avea încastrată în ea o lentilă și ar fotografia peisaje din mers, iar tu n-ai mai vedea o succesiune rapidă de imagini în rafală, ci realitatea ți s-ar derula înaintea ochilor, pe îndelete, în secvențe separate, ca atunci, pe vremuri, când le organizam copiilor seri de diafilm.

Totul era ritualic acolo: așteptarea, penumbra, aparatul antic și casetuțele din plastic, în care stăteau îmbârligate basmele înșirate pe celuloid. Ritmul imaginii semăna cu drumul acela de țară încă neasfaltat, avea răbdare cu mintea copiilor, ca ele să absoarbă bine cele ivite din fascicolul de lumină și proiectate pe peretele camerei.

Exerciții de nemurire

Așa arată diferența dintre un videoclip muzical, cu tăieturi rapide și ritm accelerat, și niște mici tablouri tăcute, șterse, aidoma chenarelor ce închid povestirile biblice de pe pereții Mănăstirii Sucevița. Celebra Scară a virtuților e acum toată acoperită de schele și pânze, dar restul picturii exterioare arată foarte bine, cu culorile ei sfioase, virând în verde-albăstrui, lipsite de orice stridență.

E o liniște de mormânt și iarba sticlește a rouă proaspătă. Apa fântânii e rece. În cutiile de tablă cu Vii și Morți încă n-a aprins nimeni nici o lumânare. Timpul se dilată și trupul așezat pe trepte

absoarbe căldura solară coborând razant dinspre deal. Nu ne grăbim nicăieri, avem timp să contemplăm totul îndeaproape, în tăcere, pășind lent în pronaos.

Spațiul de dinaintea altarului e tăiat oblic de o rază albăstruie de lumină pătrunzând prin mica fereastră de sus. Pe pereții lăsați așa vreme de sute de ani se văd scrijeliturile celor care s-au semnat cu numele și anul. Sunt straturi suprapuse, ca un palimpsest. E interesant să le privești îndeaproape, ca printr-o lupă. În tăcerea dimineții toate par niște mici țipete disperate de elevi atotștiutori, cu mânuța fluturată a răspuns:

„Eu, eu, am fost aici, iată dovada! Am lăsat în urma trecerii mele neștiute un semn, m-am iscălit! E și asta ceva.”

Ce înseamnă oare scobitul cu briceagul în scoarța copacilor sau scrijelitul zidurilor unei mănăstiri, dacă nu o încercare subconștientă a omului de a-și fixa o întâlnire cu el însuși într-un alt timp, cândva, ca o promisiune a reîntoarcerii? Să rămâi în memoria copacilor și pereților, să se știe peste vremuri despre tine, anonimul, să oprești un pic robinetul cu secunde... Ce minunat exercițiu de nemurire mărlănească!

Ar trebui să plecăm, dar nu-mi pot dezlipi ochii de pe pereții scriși, cu o semnătură din 1890, lângă care stau una din 1984 și alta din 2015, acoperind ororile martirajelor și groapa fără fund a focului veșnic, unde câteva figuri întruchipând moartea îi îmboldesc pe păcătoși cu furcile.

Obcină și durere

În cele din urmă, ne înhăăm la rucsaci și pornim, nebănuind ce ne stă înaintea. E cam devreme pentru orice, dar nu și pentru una mică, își zic doi vajnici drojdieri aflați în procesul dregerii sufletelor încă netocmite de-a binelea. Stau ca sobre icoane pe scaunele albe, din plastic, ale cârciumii povestind ce vor face și vor drege azi, dar știind prea bine că s-ar putea să nu le iasă nimic, fiindcă o să se îmbete iar și cam atât. Mâine se vor drege cumva și apoi, de la capăt.

„Bună dimineața, domnilor păcătoși!” le-a strigat odată, de peste drum, popa dintr-un sat din Oltenia celor aidoma lor. „Hai, noroc, dom' părinte!”

Nu departe într-o grădină, cineva a aprins frunze moarte și găteje, iar fumul lor greu coboară pe uliță și ne tămâiază. Într-o curte vastă e un fel de întreprindere care face la comandă cabane din lemn rotund, decojit. Ne chiorâm la cabana vânătorească și intrăm în vorbă cu muncitorii, mândri de creația lor. Ultima modă e ca la colțuri să rămână trunchiul tăiat cât mai de la bază, sugerând începutul rădăcinii. Arată grotesc, dar lor pare să le placă.

Șerpuim pe un drum forestier poetic, presărat cu gospodării, cabane, pensiuni mărețe, pensiuni abandonate sau chiar case pentru vârstnici zâmbind atât de fericiți din reclame, de parcă nu i-ar dura absolut nimic.

După câțiva kilometri de vis se schimbă foaia, de cum o luăm la dreapta, la deal peste Obcina Mare. Ca zbârâieli de bondar, se aud în depărtare drujbele cântând în cor, iar apa pârâului curge tulbure, semn că se trag lemne undeva în aval.

Mergem înainte aplecați, călcând apăsător pe un drum forestier frământat de utilaje, înfiorător de abrupt. Te ajuți de bețe, bocancii par că dau să-ți intre în ochi, iar de pe sprâncene ți se preling stropi mari de transpirație.

E o etapă dură, nemiloasă, chiar și pentru oameni cu mulți kilometri în picioare, iar de izvoare cristaline nu dai, la fel cum nu dai nici de locuri drepte. Totul e un sus-jos ucigător, alternând păduri maiestuoase cu defrișări nemiloase.

Tot cam la zece minute, pe ceas, se aude căzând greu, undeva pe un alt versant, un copac. La Putna firma care tăia se chema ironic Fury Forest, poate că patronul era fanul boxerului Tyson Fury. Aici nu știm cine taie, dar prăbușirea fiecărui copac ne face să tresărim dureros. Memoria îmi confiscă iarăși toată atenția.

Cu ani în urmă, nu departe de aici, am poposit pe malul unui pârâu frumos, în mijlocul unei păduri bătrâne, când deodată a